

INLEIDING

Ing. J. van Geneijgen

Bij gelegenheid van het vijftienvingstigjarig jubileum van de Waiboerhoeve in september 1985 sprak de directeur van het PR, ir. M. P. de Jong, over het bijzondere van de Waiboerhoeve. Enerzijds is dat de toetsing van allerlei technische vindingen en ontwikkelingen binnen bedrijfstypen die met de praktijk overeenkomen. Anderzijds is dat de snelle en doeltreffende wijze waarop de resultaten van die toetsingen aan de praktijk worden doorgegeven. Dat laatste gebeurt dan onder andere door een jaarlijkse publikatie waarin de ervaringen met en de resultaten van een twintigtal verschillende ontwikkelingen en onderzoeksprojecten worden vermeld. Deze publikatie verschijnt nu voor de veertiende keer. Het is geen verslag van alle onderzoeksprojecten in 1985. Uit het totale onderzoekprogramma is een zodanige keuze gemaakt dat een zo groot mogelijke variatie in onderwerpen op het gehele onderzoekerrein wordt verkregen. Projecten waarvan nu nog onvoldoende informatie beschikbaar is, komen in een volgend verslag aan de orde.

Hoewel het onderzoek bij een aantal projecten nog niet is afgerond, wordt de verkregen informatie toch vermeld, zodat ze mogelijk meteen al kan bijdragen tot verbetering van het inzicht in de betreffende problematiek. Soms worden op basis van de opgedane ervaringen alleen enkele punten naar voren gebracht, die momenteel voor de praktijk van belang kunnen zijn.

Onderzoek in bedrijfsverband

Het onderzoek en de bedrijfsvoering op de Waiboerhoeve zijn gericht op de praktijk en op directe toepassingsmogelijkheden in de praktijk. De Waiboerhoeve bestaat daarom uit een aantal bij de praktijk aansluitende bedrijven. Het onderzoek kan dan ook worden uitgevoerd onder de meest geëigende omstandigheden, namelijk binnen de samenhang van een compleet bedrijf. Er wordt voortdurend op nieuwe inzichten, ontwikkelingen en problemen in de praktijk ingespeeld. Het onderzoek bestrijkt het gehele bedrijfsgebeuren.

De bedrijven (afdelingen) worden zoveel mogelijk als zelfstandige bedrijven geëxploiteerd. Elk bedrijf heeft een vaste arbeidsbezetting, een bepaalde oppervlakte grond, eigen gebouwen, een eigen veestapel en naast loonwerk ook eigen machines. Verder vindt nog praktijkonderzoek plaats buiten de bedrijven om. Er zijn ook schapen en paarden. Het paardenonderzoek is gericht op de problematiek van de paardenhouderij voor sport en recreatie.

Op elk bedrijf (afdeling) tracht men onder de gegeven omstandigheden een zo goed mogelijk arbeidsinkomen te verkrijgen. Er wordt gestreefd naar een hoge arbeidsproductiviteit. Voor zover het onderzoek en de gekozen bedrijfssystemen dat toelaten, wordt gewerkt met zo eenvoudig mogelijke middelen. De meeste stallen zijn bijvoorbeeld niet geïsoleerd en alle luxe is achterwege gelaten. Dat betekent echter niet dat het in de praktijk ook zo moet. Op de Waiboerhoeve wil men laten zien hoe het kan.

Ook de Waiboerhoeve moet z'n bijdrage leveren aan de superheffing. Dat kon plaatsvinden in het kader van een reeds in uitvoering zijnde algeheel reorganisatieplan, waarbij al was voorzien in een kleiner aantal koeien. Bij het stijgen van de melkproductie per koe zal het aantal koeien echter nog verder moeten verminderen. Daarbij zal dan in eerste instan-

tie de melkveestapel op de grootste afdelingen worden ingekrompen. De vijf melkvee-afdelingen zullen zo lang mogelijk in stand worden gehouden.

Globale indeling van de proefboerderij

Afdeling	1	2	3	4	5	6	Alg.	Totaal
Vaste medewerkers	1	2	2	1	1	1	15	23
Grasland (ha) ¹⁾	18	49	47	34	21	—	—	1982)
Snijmais (ha)	—	—	—	—	3	—	12	15
Voederbieten (ha)	—	—	—	—	2	—	—	2
Luzerne (ha)	—	—	—	—	1	—	—	1
Melkkoeien	55	120	130	60	55	—	—	420
Pinken	15	45	50	20	15	—	—	145
Kalveren	15	45	50	20	15	—	—	145
Schapen (fokooien)	—	—	—	—	—	—	—	150
Vleesstieren	—	—	—	—	—	400	—	400
Paarden en pony's	—	—	—	—	—	—	50	50

¹⁾ Voor sommige afdelingen wordt ruwvoer aangekocht (snijmais en gras).

²⁾ Inclusief 10 ha grasland voor schapen en 10 ha voor paarden.

Nieuwe ontwikkelingen

Ook in 1985 heeft de accommodatie op de Waiboerhoeve weer diverse aanpassingen en vernieuwingen ondergaan. De oude stierenstal met vier rijen groepshokken is vervangen

De accommodatie op de Waiboerhoeve heeft in 1985 diverse vernieuwingen ondergaan. Zo werd de oude stierenstal vervangen door twee nieuwe. De nieuwe stallen hebben een grotere inhoud per dier. In 1985 the old bull house on the Waiboerhoeve is replaced by two new houses. These houses have a cubic content per

door twee nieuwe stallen met twee rijen groepshokken. De stallen zijn niet geïsoleerd. De ventilatie vindt plaats via een gedeeltelijke lattenwand (space-boarding) aan beide zijden van de stal en een open nok. De stierkalveren worden tot een leeftijd van 3 maanden opgefokt in een geïsoleerde stal, waarin ze individueel of groepsgewijs zijn gehuisvest. Daarna gaan ze tot een leeftijd van 6 maanden naar een ongeïsoleerde stal met huisvesting in groepshokken met volledige roostervloer en in groepshokken met roostervloer en afgescheiden ligbed met hardhouten plankjes op de roosters.

Er is een stroschuur gebouwd en een experimentele werktuigenberging. Verder werd de spantloze stal, die als proefstal in gebruik is, aanzienlijk vergroot.

Omdat grote prioriteit gegeven is aan onderzoek betreffende inkuiltechnieken waarmee onder slechte weersomstandigheden toch een goede kuil kan worden gemaakt, zijn extra kuilplaten aangelegd.

In 1985 is een begin gemaakt met onderzoek op het gebied van de stalhygiëne. Nagegaan wordt wat het effect is van het mechanisch schoonhouden van de roosters op de diergezondheid en de melkwaliteit.

Een nieuw stuk onderzoek betreft de integratie van slachtlammerenproductie op een melkveebedrijf. Voorts zullen een aantal projecten op het gebied van de mest- en milieuproblematiek in uitvoering worden genomen.

In trodution

In this 14th annual report results are given of several different experiments and developments on the Waiboerhoeve.

Research at the experimental farm „Waiboerhoeve” is strongly directed towards the practica/ side of farming. It is mainly conducted on complete farms. The experimental farm Waiboerhoeve is therefore divided in to 6 production divisions (units): 5 for dairy cattle and 1 for beef cattle. For research on sheep husbandry hundred and fifty breeding ewes are available. Research on horse husbandry is directed towards questions in sports and recreation. The production divisions are managed as individual farms as much as possible. Each farm has a permanent labour force, a certain area of land, its own buildings, its own livestock and, besides contract work, also its own machines.

The arrangement of the experimental farm is roughly as follows

<i>Unit</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>Genera/</i>	<i>Total</i>
<i>Employees</i>	1	2	2	1	1	1	15	23
<i>Permanent grassland (ha)¹⁾</i>	18	49	47	34	21	—	—	198 ²⁾
<i>Maize for silage (ha)</i>	—	—	—	—	3	—	12	15
<i>Fodder beet (ha)</i>	—	—	—	—	2	—	—	2
<i>Lucerne (ha)</i>	—	—	—	—	1	—	—	1
<i>Dairy cows</i>	55	120	130	60	55	—	—	420
<i>Yearling heifers</i>	15	45	50	20	15	—	—	145
<i>Calves</i>	15	45	50	20	15	—	—	145
<i>Breeding ewes</i>	—	—	—	—	—	—	—	150
<i>Bulls</i>	—	—	—	—	—	400	—	400
<i>Horses and ponies</i>	—	—	—	—	—	—	50	50

¹⁾ For some units roughage is bought (temporary grassland and maize for silage).

²⁾ Including 10 ha pasture for sheep and 19 ha for horses.

Apart from research, the exploitation is directed towards obtaining a maxima/ labour income under the given circumstances. The purpose is high labour productivity with close attention to one man systems. Simple methods and materials are used as far as the chosen systems permit, This should not be interpreted as a rule for practice, but the Waiboerhoeve only shows that such a set up is possible. This design of the Waiboerhoeve attracts visitors, also for a repeated visit.

Feed units

1 kVEM = 1000 VEM (net energy for milkproduction)

1 VEM = 1,65 kcal

1 VEM = 1,65 × 4,18 kJ

Example: if 1 kg DM of maize silage contains 1510 kcal net energy for milk production, this product contains $1510 / 1,65 = 915$ VEM per kg DM.

For VEVI (net energy for beef production) the same formula can be used (replace VEM by VEVI).

The new net energy is described in „Intern rapport nr. 92” by Dr. ir. A. J. H. van Es and Dr. ir. Y. van der Honing, IVVO, Lelystad, The Netherlands.